

Bijlage 5: Wat ‘anders verwarmen’ voor u als inwoner betekent.

De aanleiding

De relatie tussen broeikasgassen en opwarming van de aarde is duidelijker dan ooit. Het landelijke klimaatakkoord geeft gemeenten en zo ook alle inwoners de opgave om uiterlijk in 2050 geen gebruik meer te maken van fossiele brandstoffen als gas, olie en kolen.

We gaan dan ook woningen, kantoren, scholen en andere gebouwen straks duurzaam verwarmen, we gaan duurzaam koken en duurzaam voorzien in warm water. Hiervoor moeten we soms verbouwen.

Eind 2021 zal de gemeente Buren bekend maken hoe zij dit gaat aanpakken: alle gebouwen aardgasvrij maken. Met aardgasvrij maken wordt bedoeld alle gebouwen zonder de inzet van aardgas verwarmen en ook geen aardgas gebruiken om water te verwarmen of te koken. Daarvoor maakt de gemeente een visie, ‘de warmtetransitie Buren 2022-2024’. Hierin staan de stappen en het plan om anders te verwarmen. We noemen de verandering naar ‘anders verwarmen’ de warmtetransitie.

De gemeente Buren pakt die verandering aan met drie stappen:

- De basisstap : geven van informatie, in gesprek gaan, samen verkennen van mogelijkheden en de vraag hoe dit te betalen?
- De tussenstap : isoleren, besparen en het klaar maken voor aardgasvrij.
- De grote stap : inwoners zetten in één keer de stap naar aardgasvrij.

Deze visie en het plan zijn er niet zomaar, want voor de zomer zijn daarvoor al een paar onderzoeken gedaan. Een technisch onderzoek naar de mogelijke duurzame warmtebronnen in de gemeente en een onderzoek naar de vraag hoe ‘anders verwarmen’ leeft onder de inwoners. De resultaten van deze onderzoeken leverden de bouwstenen voor ‘de warmtetransitie Buren 2022-2024’ op. Deze zijn na de zomer besproken met inwoners in een inwonersronde. Zo ontstond de visie.

Inwoners namen zo gelijk actief deel aan de warmtetransitie. Dat meedoen (participatie) is namelijk noodzakelijk voor het slagen van de verandering. Want die gaat iedereen merken in het dagelijks leven, bijvoorbeeld met elektrisch koken. Daarnaast zal iedereen mee moeten doen om die verandering naar een klimaatvriendelijk en duurzaam Buren voor elkaar te krijgen. De suggesties en ideeën uit de inwonersronde leverden een waardevolle bijdrage aan de Burense aanpak voor het ‘anders verwarmen’ zoals deze er nu ligt.

Doel

Bij het ontwikkelen van de visie bleek dat het bepalen van scherpe doelen nog te vroeg komt. We moeten namelijk nog veel ‘leren’ over de mogelijkheden, de aanpak en de planning voor we scherpe doelen kunnen stellen.

Voor wijken/kernen die aardgasvrij kunnen worden voor 2030, zijn er voor Buren mogelijkheden om Lingemeer en (delen van) Maurik van warmte te voorzien via aquathermie (een techniek met gebruik van water om gebouwen te verwarmen: warmte uit water). Maar ook andere warmteoplossingen kunnen onderzocht worden. Belangrijk is dat dit samen met inwoners gebeurt.

De visie van Buren

De Burense aanpak voor ‘anders verwarmen’ gaat uit van Buren als landelijke gemeente met verschillende kernen. Omdat de kernen en de plaatselijke situaties zeer verschillend zijn, vraagt dit om een kerngerichte aanpak.

De eerste pijler in de aanpak van Buren is een kerngerichte aanpak en maatwerk. Voor elke kern en voor het Burense buitengebied zoeken we samen met inwoners naar de beste oplossing voor het warmtevraagstuk.

Per kern zal bekeken worden of een meer gezamenlijke aanpak mogelijk is. Dit kan door het oprichten van werkgroepen per kern.

Buren wil een 'Energieadviseur Buitengebied' aanstellen die in het buitengebied gaat adviseren en zo een warmteoplossing per woning/object gaat aanmoedigen.

De tweede pijler in de aanpak van Buren is: nu beginnen! De warmtetransitie is een omvangrijke, ingrijpende en moeilijke opgave. Er is dus alle reden om nu te beginnen daar waar dat kan met bestaande technieken. Zo is het werk te spreiden door de jaren, omdat de uitvoerders zoals technici en installateurs al het werk anders niet aankunnen. Maar ook omdat het kan zijn dat de nieuwe technieken en mogelijkheden waar we anders op wachten, straks toch niet voor iedereen dé oplossing blijken te zijn. Daarom: nu beginnen! En dat betekent starten waar nu mogelijkheden zijn.

Bij Maurik en Lingemeer zijn grote watermassa's en daarom zijn daar een mogelijkheid voor warmte uit water (aquathermie). Zoals hierboven al aangegeven wordt het verkennen van deze mogelijkheid en andere mogelijkheden verder met de inwoners van de kernen bekeken.

Veel inwoners van Buren kunnen nu al een tussenstap naar uiteindelijk aardgasvrij zetten met isolatiemaatregelen. De overstap naar een duurzame warmtebron is dan al voorbereid en wordt makkelijker. Een voordeel is ook de besparing van energie(kosten). De gemeente wil dat gaan stimuleren met een plan 'bespaar, isoleer en meer'.

De derde pijler in de aanpak van Buren is ruimte voor lokale initiatieven. Als er inwoners zijn met initiatieven om samen iets op te zetten, zoals een gezamenlijke isolatieactie of het samen ontwikkelen van een klein warmtenet, dan staat de gemeente daar voor open. Of daar een stimuleringsbeleid voor nodig is, wordt nog onderzocht.

Verder is het oprichten van een klankbordgroep een goede manier om inwoners met kennis en betrokkenheid bij de warmtetransitie te betrekken. De gemeente kan met de klankbordgroep ontwikkelingen en ideeën uitwisselen en laten toetsen. De klankbordgroep kan ook zelf met voorstellen en plannen komen en signalen vanuit de inwoners ophalen. Overigens heeft ook de ondersteuning en advisering van bedrijven, verenigingen en organisaties naar een warmteoplossing de aandacht.

Het plan van Buren

Informatie geven en in gesprek gaan met inwoners is nodig voor het slagen van de verandering naar 'anders verwarmen'. Want alleen op basis van goede informatie over een techniek als aquathermie en een warmtenet kunnen inwoners meedenken, meedoen en keuzes maken. Dan kunnen inwoners ook samen optrekken bij de verandering. De gemeente vraagt de inwoners Buren daarom actief mee te denken en deel te nemen. Het gaat dan om vragen als welke aanpassingen kunnen inwoners in hun woning doen? en wat kunnen inwoners samen met hun buurt doen? De gemeente stelt hiervoor een informatie- en communicatieplan op met als doel: Laten zien dat het kan!

Uitvoering

Vanuit het klimaatakkoord moet er worden aangegeven hoe de verandering naar 'anders verwarmen' uitgevoerd gaat worden. Dat betekent dat de gemeente de regie over het proces voert, iedereen er bij betrekt en de aanpak opstart.

Het Nederlandse elektriciteitsnet is vergelijkbaar met een waterleiding: er kan maar een maximale hoeveelheid door de leidingen stromen. Met het 'anders verwarmen' neemt de vraag naar elektriciteit toe tot een niveau waar de leidingen vaak niet op berekend zijn. Het elektriciteitsnet moet daarom versterkt en uitgebreid worden. Het is daarom belangrijk om de uitvoering goed af te stemmen met de beheerder van het net Liander.

De acties/activiteiten van de gemeente die dus voor 2022 gepland zijn:

- Werven van een energieadviseur buitengebied
- Verkennen van de mogelijkheden Maurik en Lingemeer
- Betrekken van de overige kernen
- Oprichten van een klankbordgroep
- Maken van het plan isoleren en besparen en meer (tussentappen naar aardgasvrij)
- Opstellen Informatie- en communicatieplan

Daarnaast zijn er in 2022 en 2023 nog een aantal andere onderwerpen waar we aandacht aan besteden:

- Verduurzamen monumenten, ook monumenten moeten van het gas af en dat is ingewikkelder dan bij andere gebouwen.
- Energiearmoede, het kan zijn dat het lastig is geld te besteden aan isolatie en/of de energierekening te betalen.
- Stimuleren kleine warmte initiatieven, inwoners mogen ook samen met een voorstel komen los van de aanpak.

Deze aanpak wordt in 2024 geëvalueerd en daarna volgt een nieuw plan voor 2025.

Wat nu al kan

Wie wil investeren in het klimaatvriendelijk maken van zijn of haar huis, kan voor een aantal zaken gebruik maken van subsidies en teruggaveregelingen, zoals een BTW-teruggave. Dat kan bijvoorbeeld voor isolatiemaatregelen, het plaatsen van zonnepanelen of een zonneboiler voor warm water. Op deze website vindt u het overzicht van subsidie- en teruggavemogelijkheden:

<https://energieloketrivierenland.nl/duurzame-financiering/>. Daar staat ook informatie over duurzaamheidsleningen. Ook kunnen huiseigenaren hun bank benaderen om de mogelijkheid te bekijken de hypotheek te verruimen via een groene hypotheek.

Over het algemeen geldt dat alle stappen die u zet naar aardgasvrij direct schelen in de energierekening.

De warmteopgave gaat over het duurzaam verwarmen, koken en voorzien in warm water. Op de site www.buren.nl/duurzaamverwarmen geeft de gemeente enkele ideeën om deze verandering op te pakken. Ook het Energieloket kan verder helpen: <https://energieloketrivierenland.nl/buren/>

